

ክፍለጥ ዝግብኦሉ ሓበሬታ

ሰዓታት ምኽፋት / ስራሕን በዓላትን
መንበሪ ፍቓድን ምቕባል ዜግነትን
ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት
አልኮል / ትምባሾ / ሓሽሽ
እንስሳ ዘቤት
ምእማት/ ናይ ሕጊ ልምድታት

ሰዓታት ምክፋት / ስራሕን በዓላትን

አብ ስዊስ መብዛሕትኡ ድኻናት ሰንበት ይዕጸዉ። ከይተዕጽዉ ዝውዕሉ አብ መደበር ባቡራት ዝርከቡ ድኻናት አዮም። ሕጋዊ ናይ ዕረፍቲ መዓልቲታት አብ ካንቶን ዝሕገጉ እዮም።

በዓላት

ህዝባዊ በዓላት ብሕጊ ልክዕ ከም ሰንበት ይኸበሩ። ሓደ ነሃሰ (ሃገራዊ በዓል) አብ ምሉእ ስዊስ ብሕጊ ህዝባዊ በዓል ኢዩ። ብተወሳኺ ነብሲ ወከፍ ካንቶን ሾመንተ ካልኣት ህዝባዊ በዓላት ይውሰኑ። አብ ካንቶን Basel-Landschaft ዝስዕቡ መዓልታት ከም በዓላት ብቐዓት አለዎም። ሓድሽ ዓመት (1 ጥሪ)፣ ዓርቢ ስቕለት (ቅድሚያ በዓል ትንሳኤ ዘላ ዓርቢ)፣ ሰኑይ ፋሲካ፣ መዓልቲ ስራሕ (1 ጉንበት)፣ ዕርገት (ሓሙስ 40 መዓልቲ ድሕሪ ሰንበተ ትንሳኤ)፣ ሰኑይ ጳንጠቆስት፣ ሃገራዊ መዓልቲ ናጽነት (1 ነሃሰ)፣ በዓል ልደት (25 ታሕሳስ)፣ መዓልቲ ስተፋን (26 ታሕሳስ) እዮም።

ሰዓታት ምክፋት / ስራሕ ድኻናት

ሰዓታት ምክፋት/ስራሕ ድኻናት፡ ካብ ካንቶን ናብ ካንቶን ይፈላለ። አብ ካንቶን Basel-Landschaft ስራዕ ናይ መንግስቲ ስራሕ ሰዓታት የሎን። መብዛሕትኡ ድኻናት አስቤዛ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ኻብ ሰዓት 8 ቅ.ቀ. ክሳብ ሰዓት 7 ድ.ቀ. ይኹን እምበር እቲ ግዜ ከከም እቲ ድኻን ኪፈላለ ይኸእል እዩ፣ ዝሓጸረ ወይ ዝነውሐ ድማ ኪኸውን ይኸእል እዩ።

ቀዳም መብዛሕትኡም ድኻናት ካብተን ካልኣት መዓልታት አቐዲመን ይዓጽዩ። አብ ሰንበት መብዛሕትኡም ድኻውንቲ ተዓጽዮም። አብ መደበር ባቡራት ወይ አብ መደበራት ጋዝ ዘለዎ ድኻናት ግን ኩሉ ግዜ 7 መዓልቲ አብ ሰሙን ክፋታት ኮይነን፡ አንጊሆን ይኸፍታ፡ ደንጊየን ከአ ይዓጽዩ ካብቶም ካልኣት።

ሰዓታት ምክፋት / ስራሕ ህዝባዊ ምምሕዳር

ናይ ካንቶን ምምሕዳር ከም ሕጊ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ፡ ካብ ሰዓት 8.00 ክሳብ ሰዓት 12.00 ን ካብ ሰዓት 14.00 ክሳብ ሰዓት 17.00 ን ይኸፈት። ገለ ትካልት አቐዲመን ሰዓት 13.30 ይኸፍታ፡ ወይ ብተሌፎን ንነዊሕ ግዜ ይርከባ። ሰዓታት ምክፋት ናይ ምምሕዳር ከባቢታት አዝዮም ዝተፈላለዩ እዮም። ብዝያዳ አብ ንአሽቱ ምምሕዳር ከባቢታት ናይ ስራሕ ሰዓታት አዝዮም ዝተወሰኑ ኢዮም። ስለዚ ቅድሚያ ናብ ቤት ጽሕፈር ምምሕዳር ከባቢ ምክድ አብ ኢንተርነት ናይ ምክፋት ሰዓታት አቐዲምካ ምፍላጥ ይምረጽ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኦድራቫታት ብሮቩራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/opening-hours--holidays

መንበሪ ፍቻድን ምቕባል ዜግነትን

ንገደሕ እዋን ኣብ ስዊስ ንምንባርን ንምስራሕን፡ ሓደ ናይ መንግስቲ ፍቻድ ይድሊ። እዚ ፍቻድ ብብዓነቱ ግዚያዊ ፍቻድ ወይ ነባሪ ፍቻድ ተባሂሉ ይፈላል።

ናይ ፍቻድ ዓይነታት

ዝኾነ ሰብ ኣብ ስዊስ ዝሰርሕ ወይ ልዕሊ 3 ወርሒ ዝቕመጥ፡ ሓደ መንበሪ/ናይ ስራሕ ፍቻድ የድልዮ። እዚ ካብ ናይ ካንቶን ናይ ስደታኛታትን መሰል ዜግነትን (Amt für Migration und Bürgerrecht) ባዓል ስልጣን ይወሃብ። እዚ ናይ ሓጺር ግዜ መንበሪ ፍቻድ (1 ዓመት) ወይ ግዚያዊ መንበሪ ፍቻድ (ንዝተወሰነ ግዜ) ወይ ከኣ ነባሪ/ቀዋሚ (ዘይተወሰነ ግዜ) ፍቻድ ክኸውን ይኽእል ከምኡውን ናይ ምስግጋር ዶብ ፍቻድ።

- ናይ ሓጺር ግዜ መንበሪ ፍቻድ (L):እዚ ፍቻድዚ ንሓጺር ዝተወሰነ ግዜ (መብዛሕትኡ 1 ዓመት) ንሓደ ፍሉይ መደብ ኣብ ስዊስ ዝጸንሑ ዝወሃብ ኢዩ። መብዛሕትኡም ዜጋታት EU-/EFTA-ሃገራት፡ ብስራሕ ምክንያት ንሰልስተ ክሳብ ሓደ ዓመት (ናይ ስራሕ ውዕል) ዘቕርቡ ዝወሃብ ፍቻድ ኢዩ።
- ግዚያዊ ፍቻድ (B): እዚ ፍቻድዚ ንዝተወሰነ ግን ነዊሕ ግዜ ዝወሃብ ፍቻድ ኢዩ። መብዛሕትኡም ዜጋታት EU/EFTA- ካብ ሓደ ዓመት ንላዕሊ ክጸንሑ ከምዝኾኑ እንተኣረጋገጸምን፡ (ናይ ስራሕ ውዕል) እንተኣቕሪቦም ፡ እዚ ዓይነት ፍቻድ ክወሃቡ መሰል ኣለዎም። እዚ ዓይነት ፍቻድ፡ ንዜጋታት EU/EFTA- ንሓመብተ ዓመት ይወብ። ንካልኣት ግን ንሓደ ዓመት ጥራይ ይወሃብ። ድሕሪዚ ግን መኖራዊ ግዜ ፍቻድ ይሕተት። እዚ ናይ ምንባሕ ሕቶ ቅድመ-ኩት ዘማልኦ ክኸውን ኣለዎ ንኣብነት፡ ናይ ጀርመን ቋንቋ ትምህርታ ስልጠና ንምብጻሕ።ነዚ ንምንባሕ ረጃሒታት ስለዘየልኡ ኣይፍቀምን እዩ። ናይ መንበሪ ፍቻድ ንክይንባሕ ዝዕንቅፉ ምክንያታት፡ ዕዳ ወይ መቕጻዕቲ ገበን ምስዝህልወካ ወይ ካብ ሓገዝ ሶሽያል ተጠቓማይ እንተኮንካ። እቲ ናይ መንበሪ ፍቻድ ንልዕሊ ሽዱሽተ ወርሒ ብዘይምቀራጽ ኣብ ወጻኢ ሃገር እንተ ጸንሐ ኢዩ ዝውዳእ። ብወግዒ ዝተቐበሉ ስደተኛታት ናይ B መንበሪ ፍቻድ ይወሃቦም።
- ናይ ስዊዝ መንበሪ ወረቓት/መዕረፊ (መስፈሪ)ፍቻድ ሲ(C) Niederlassungsbewilligung C (Ausweis C): እዚ ፍቻድ እዚ ኣብ ስዊዘርላንድ ን 5 ወይ 10 ዓመት ድሕሪ ምጽናሕ (ምንባር) እዩ ዝወሃብ። ኣብዚ እውን ን ካብ ሃገራት ኤውሮጳ/ኤፍታ (EU/EFTA) ን ካብ ሳልሳይ ሃገራት ዝመጹ ሰባት ዝተፈላለዩ ቅድመ ኩነት ይሕተት እዩ። ናብ ወጻኢ ሃገር ክትግዕዝ ከለኻ ኣብ ትሕቲ እተወሰነ ኸኣታት እቲ ፍቻድ ንኣርባዕተ ዓመት ኪዕቀብ ይከኣል እዩ። ነዚ ዕላማ እዚ ኣመልኪቱ ናብ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታትን ሲቭላዊ መሰላትን ክቐርብ ኣለዎ።
- ንግዚያዊ ተቐባልነት ዝምልከት መንበሪ ፍቻድ(F): እዚ መንበሪ ፍቻድ ዝወሃቦም ሓተትቲ ዕቕባ ስደተኛታት፡ ከም ስደተኛታት ብወግዒ ተፈላጥነት ዘይረኽቡ ኮይኖም፡ ንግዚኡ ክሳብ ኩነታት ከምቲ ዝጠልብዎ ዝኸውን ዕቕባ ዝወሃቡ እዩ። እዚ መንበሪ ፍቻድ ኣብ ነብሲ ወክፍ ዓመት ክሕደስ ኣለዎ።

ናይ ወጻእተኛታት መለለዪ መንነት

አብ ስዊዘርላንድ ዝነበሩ ወጻእተኛታት ናይ ወጻእተኛ ካርድ መንነት (Ausländerausweis) ይቐበሉ(ይወገቡ)። ዓይነት መንነት ካርድ ኣብ ዝተፈላለዩ መለክዒታት እዩ ዝምርኮስ። ናይ ክረዲት ካርድ ዝመስል መንነት ካርድታትን ናይ ወረቐት መንነት ካርድታትን(ባዮሜትሪያዊ ዘይኮነ ናይ ወጻኢ መንነት ካርድ)አለዉ (Nicht biometrischer Ausländerausweis)። ገሊኦም ሰባት ባዮሜትሪያዊ መንነት ወጻእተኛ ካርድ ይቐበሉ(ይወገቡ) እዮም። እዚ መንነት ካርድ ናይ ሓበሬታ ቺፕ(Datenchip)፣ ኣሰር ኣጸብዕቲን ከምኡውን ስእሊ(ምስሊ)አለዎ። ባዮሜትሪያዊ ሓበሬታኹም ኣብ ጽሕፈት ስደተኛታትን መሰላት ዜጋታትን ከተመዘገቡ ኣለኩም። ኩሎም ተዛረብቲ ጀርመን ዘይኩኑ ሓደስቲ ሰባት እውን ናብቲ ብዛዕባ ምምጻእም ኣገዳሲ ሓበሬታ ዚረኽቡሉ ናይ መጀመርታ ኣኼባ ሓበሬታ ኺዕደሙ እዮም።

ምንዋሕ ፍቓድ

ከክም ዓይነት ናይ መንበሪ ፍቓድን ናይ ስዊስ መንነትን፣ እቲ መንበሪ ፍቓድ ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ ግዜ ገደብ መኖራዊ ፍቓድ ይግበር። ምንዋሕ ፍቓድ ግዜ ኣብ ዝድለየሉ ግዜ ፎርም/ቅጥዒ (Verfallsanzeige) ትወገብ። እዚ ፎርም እዚ ብኣስራሒ ኺዛዘምን ኪረጋገጽን ኣለዎ፣ ድሕሪኡ ቅዳሕ ፓስፖርት ቤት ጽሕፈት ወይ ካርድ መንነት (ን EU/EFTA) ሒዝካ ናብ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታትን ዜግነትን (Amt für Migration und Bürgerrecht) ኪለኣኽ ኣለዎ። ገለ ሕቶታት እንተ ኣልዩካ ምስ ምምሕዳር ከተግ መንበሪ ወይ ምስ ቤት ጽሕፈት ስደተኛታትን ሲቭላዊ መሰላትን ተራኽብ።

ስርዓታዊ ምቕባል ዜግነት

አብ ስዊዘርላንድ ንዓሰርተ ዓመት ዝጸንሐ ዝኹነ ይኹን ሰብ ፈደራላዊ ፍቓድ ተፈጥሮኣዊ ዜግነት ንምርካብ ኪመልክት ይኽእል እዩ። ኣብ ስዊዘርላንድ ካብ 8 ኻሳዕ 18 ዓመት ኣብ ዘሎ ኽኢ ዕድመ ዘሕለፍናዮ ዓመታት ክልተ ሳዕ እዩ ዚቐጽር። ባህርያዊ ንምጃን ዜድሊ ኣገዳሲ ቐንዲ ነገራት እቲ መንበሪ ዚነብረሉ ዝነበረ እዋን ምፍጻም ቋንቋ ጀርመን ምቑጽጽር ምትሕንፋጽ ከምኡውን ጽቡቕ ገንዘባውን ሕገ-ገበናውን ስም ምርካብ እዩ።

ዝቐለለ ተቐባልነት ዜግነት

ቀሊል ዝበለ ምቕባል ዜግነት ጥራይ ብፍልይ ዝበሉ ሕጋውያን ኩነታት ቀንዲ ጥራይ ንወጻእተኛታት ሰብ ሓዳር ስዊዘርላንዳውያን ወይ ከኣ ንተወላዲ/ት ካብ ስዊዘርላንድ ዝበቑለ ወለዲ ክፉት እዩ። ተፈጥሮኣዊ ምቕባል ዜግነት ንምቅልጣፍ ኮንፊደራሽን/መንግስቲ ጥራይ እዩ ብዛዕባኡ ዚውስን።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራቫታት ብሮቩራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/residence-permit

ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት

ዝኾነ ዕቕሚ ኣዳም ዝበጽሖ ሰብ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ክገብር ኣለዎ። እዚ ሓደ ሰብ ብዘይምፍላጥ ዕንወት ምስዘስዕብ ንዝመጽእ ክፍሊት ይኸኛን።

ሰብኣዊ ተሓታትነት

ሓደ ሰብ ንካልእ ሰብ ምስ ዝጎድእ፡ ወይ ኣብ ልዕሊ ካልእ ግድኣት ምስዘኸተል፡ እቲ ካልእ ሰብ ነቲ ጎድኣት ዘውረደሉ ብሕገ ይሕቶ። ነዚ ዝግበር ክፍሊት ብዙሕ ክኸውን ይኸእል። ንኣብነት ሓደ ሰብ ኣብ በረድ ሸተት ክብል ከሎ ንካልእ ሰብ ምስዝጎድእ፡ ኣማኢት ኣሽሓት ዕዳ ክሕተት ይከኣል።

ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት

ኣብ ዕንወት ዘስዕብ ሓደጋ ትፍጽመሉ ግዜ ንዘጋጥም ጸገማት ፡ እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት (Privathaftpflichtversicherung) ይድልዎካ። ነዚ መብዛሕትኣን ናይ ውልቀ ናይ ድሕነት ትካላት ከም ኣማራጺ ይበርክታ። እዚ እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ንኡሎም ኣባለት ስድራ ቤት ብሓባር ክእቶ ይከኣል። እዚ ናይ ድሕነት ውዕል ናይ ግድን ኣይኮነን ክትኣትዎ፡ ግን ኣዝዩ ተመራጺ እዩ።

ስርሓት ናይ ድሕነት

እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት፡ ንዘጋጥን ናይ ንብረትን ናይ ሰብን ክሳራ ሓደ ሰብ ኣብ ልዕሊ ካልእ ንዘኸተሎ ይኸኛን። ኣብዚ ናይ መዕረዩ ወጻኢታት፡ ምሕወዩ ወጻኢታት፡ ናይ ደሞዝ ክሳራታት፡ ወይ ናይ ቃንዛ መሕወዩ ወጻኢታት ይጠቓልል። እዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት፡ እንስሳ ዘቤት ዘስዕብዎ ክሳራታት ውን ይኸኛን። ኣብ ውሽጢ ሓደ ገዛ ዘብሩ ዘስዕብዎ ክሳራታት ግን በዚ ናይ ውልቀ ተሓታትነት ግዴታዊ ድሕነት ኣይኸፈንን ኢዩ። ኣብዚ ሰብ ኮነ ኢሉ ንዘስዕቦም ክሳራታት ኣይኸኛንን ኢዩ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/personal-liability-insurance

አልኮል / ትምባኸ / ሓሽሽ

ሕሽሽ ምውናን: ዝጥቀም ወይ ዝሸይጥ: መቕጻዕቲ ይመጽእ። አልኮልን ትምባኸን ንምሻጥ ናይ ዕድመ ገደብ አሎዎ።

ሓሽሽ

ምውናን: ምሻጥ ወይ ምጥቃም ሓሽሽ ዘይሕጋዊ ሕሽሽ ብሕጊ የቕጽዕ ኢዩ። እዚ ብንእሽቶ መጠን ውን እንተኮነ የቕጽዕ ኢዩ። እቲ ንጥረ ነግራት ዘይሕጋዊ እንተኮይኑ: አብ ናይ ዘደንዘዙ ነገራት ሕጊ (Betäubungsmittelgesetz) ተሓጊጦ አሎ። ብንግዳዊ ደረጃ ዝሸየጥ ሓሽሽ ዓቢ መቕጻዕቲ የኸትል።

አልኮልን ትምባኸን

አልኮልን ትምባኸን ንምሻጥ ናይ ዕድመ ገደብ አሎዎ። መሸጣ አልኮላዊ መስተን ትምባኸን አብ ካንቶን Basel-Landschaft: ንቆልዑትን መንእሰያትን ትሕቲ 16 ዓመት አይፍቐድን ኢዩ። ንፍሉያት አልኮላዊ መስተታት ከም ደረቓልኮላዊ መስተ እቲ ናይ ዕድመ ገደብ ካብ 18 ዓመት ይኸውን።

ምኽልካል ምትካኽ ሽጋራ

ምኽልካል ሽጋራ ምትካኽ አብ ስዊስ ካብ ካንቶን ናብ ካንቶን ይፈላለ። አብ ካንቶን Basel-Landschaft አብ ፈደራላዊ ሕጊ ንምክልኻል ሽጋራ ዘይሰትዩ ከምኡውን አብቲ ክፍለ-ሃገራዊ ሕጊ አጋይሽ እዩ ዝምርኮስ። ብዘይካዚ ካልእ ዝስዕብ ሕግታት አየተግብርን።

ምኽልካል ምትካኽ ሽጋራ:

- አብ ዕጹው: ክፉት ክፍልታት (ሕክምና: ምምሕዳር: ቤት ትምህርቲ: ቤተ መዘክር: ሲኒማ: ትያትር: ባቡርን አውቶቡስን: ድጂናትን ናይ ዕዳጋ ማእከላትን)
- ክፍልታት: ብዙሓት ሰባት ዝሰርሕሉ:

አብ ቤት ምግቢ ምትካኽ ሽጋራ: አብ መጠን ዕብየት ናይቲ ቤት ምግቢ ይፈላለ። አብ ብዙሓት አብያት መግቢ ናይ ሽጋራ ዝትከኸ ክፍሊ አሎ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮቬራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/alcohol--tobacco--drugs

እንስሳ ዘቤት

እንስሳ ዘቤት ዝውንን ሰብ ዝተፈላለዩ ሕግታት ክኸተል ይግባእ። ስለዚ ኣብ ኩሉ መንበሪ ገዛ እንስሳ ዘቤት ክውንኑ ኣይከእልን። ከተማታት ወይ ዞባታት ንምሓዝ ኣኽላባት ክፍሊት ክጠልቡ ይኽእሉ።

ምውናን እንስሳ ዘቤት

ኣብ ገዛ ክራይ ዝነበር ሰብ፡ ንኣኸቱ እንስሳታት ከም ረጋቢት፡ ዓሳታት፡ ማንቲላ .. ክሕዝ ይኽእል። ኣብ ናይ ክራይ ውዕል ግን ሓድሓደ ጊዜ ኣኽላባትን ደማሙን ምሓዝ ክኸልከል ይከእል። ኣክራዩ ንድምጺ ዝገብሩን ሓደገኛታትን እንስሳ ክኸልከል ይኽእል። ኣብ ርእሲ ወንቲ እንስሳ ዘቤት ናይ እንስሳታት ተግባርቲ ሕግታት ክፍጽሙ ይግባእ። ስለዚ ገለ ፍሉይት እንስሳታት ንእብነት ከም ማንቲላ ንበይኖም ክትሓዙ ኣይግባእን። ከምኡ ውን ዝተሓተ ምምላእ ቅድመ-ኩነት ናይ ሰፈር እንስሳታት ኣቃውማን ግዝፊን ስፍሓትን ኣብ ግምት ይእትዉ። ብዙሓት እንስሳታት፡ ናይ ደገ እንስሳታት ኣብ ስዊስ ክእትዉ ኣይፍቀድን። ንካልኦት እንስሳታት ዝምልከት ፍሉይ ፍቓድ ካብ ሓኪም እንስሳ የድሊ።

ኣኽላባት

ኣብ ካንቶን Basel-Landschaft ሓደ ፍሉይ ናይ ኣኽላባት ሕጊ ኣሎ። ኣብዚ ሕጊ ብንጹር ናወነንቲ ኣኽላባት ዝምልከት ሕጊ ኣሎ። ዝያዳ ሓበሬታ ናይ ኣኽላባት ሓኪም ክህቡ ይኽእሉ።

- ኩሎም ኣብ ስዊስ ዝርከቡ ኣኽላባት ብሓደ ሚክሮቺፕ ክምዝገቡ ኣለዎም። ሓደ ናይ ሓበሬታ ማዕከን ኣብ ኮሚተር ክምዝገቡ ኣለዎም። ኩሎም ኣኽላባት ናይ ክልቢ መንነት ከም ክረዲት ካርድ ዝመስል (Kreditkartenformat) ይግበረሎም። እዚ ምስ ናይ ገዛ ክልቢ መንነት ሓደ ኣይኮነን። ነዚ ከኣ ንመገሲ ነቲ ክልቢ ናብ ናይ ኤውሮጳ ሃገራት ክትጥቀሙሉ ኣይከእልን።
- ኣኽላባት ኣብ ምምሕዳር ከ ክምዝገ ይግባእ። ምምሕዳራት ከተማ ነቶም ኣኽላባት ክፍሊት ክልዕሉ ይኸኑ። ንነፍሲ ወከፍ ክልቢ ምእንቲ ኽዕቅቦ ናይ ሓላፍነት መድሕን (Haftpflichtversicherung) እውን ክምዝገቡ ኣለዎም።
- ኩሎም ን ኣኽላባት ሓርኢ ይ ይ ኣኽላቶም ኣልዒሎም ብ ንሓፍ ክእትውዎ ይግባእ፤ ነ ምስዘይገብሩ ግን መቐጻዕቲ ክመጽኡም ይኽእል።
- ንገለ ዓት ኣኽላት ፍይ መንፍ ቓድ የድልም፤ (ንእብነት፡ ፒትቡል ይ ሮትዋይለር)

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/pets

ምእማት/ ናይ ሕጊ ልምድታት

ነብሲ ወክፍ ሃገር ናይ ገዛእ ርእሰን መለለዩ ባህሊን ኣባሃህላን ኣለዉን። ኣብ ስዊስ ውን ሓደ ሓደ ኣብ ጽሑፍ ዘይሰፈሩ ሰብ ክጥንቀቕሎም ዝግባእ ሕግታት ኣለዉ።

ዝተፈላለዩ ባህሊታት

ስዊስ ዝተሓወሰ ባህሊ ዘለዎ ሃገር ኢያ። እዚ ምስተን ኣርባዕተ ጃንጃታት ይተሓሓዙ። ስለዚ እቲ ኣተሓሳስባ ናይቲ ሕብረተሰብ ካብ ቦታ ናብ ብዙሕ እንተተፈላለየ ዘገርም ኣይኮነን። ናይ ተዛረብቲ ጀርመን ባህሊ ንተዛረብቲ ፈረንሳይ ዘይልሙድ ክኸውን ይኽእል ኢዩ። ኣብ መንጎ ከተማታትን ገጠራትን ዘሎ ፍልልይ ብዙሕ ክኸውን ይኽእል። እንተሓይ ተመሳሳሊ ባህርያት ናይ ግድን ይርከብ።

ሰላምታ

ሰላምታ ንምልውዋጥ ኣብ ስዊስ ሰባት ኢድ ይጨባበጡን ዓይኒ ንዓይኒ ይጠማመቱን። ንደቀንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ሓደ ኢዩ። እቲ ፍሉጥ ምልውዋጥ ሰላምታ ግሩዚ „Grüezi“ (ኣብ ኣዕሩኽን መሓዙትን ከኣ ሃሎ „Hallo“ ወይ ሆይ „Hoi“) ኢዩ። ኣብ ገጠራት ስዊስ ሰባት ኣብ ጎደና ሰላምታ ይለዎዉ። ንዘይትፈልጦ ሰብውን እንተኮነ። ግብረ መልሲ ከም የቐንየለይ „Danke“ን በጃኻ/ብክብረትካን „Bitte“ ኣገደስቲ ኢዮም። ንኣብነት ኣብ ድጅናት፡ ኣብ ቤት መግቢን ሰባት ደጋጊምም የቐንየለይ፡ በጃኻ ኣዘውቲሮም ይብሉ።

ኣብ ግዜኻ ምርካብ

ኣብቲ ውሩይን ህቡብን ባህሊ ስዊስ ኣብ ግዜኻ ምርካብ ጥራይ ኣይኮነን። ትድንጂ እንተኮንካ ውን ብቴለርን ክትሕብር ህቡብ ኢዩ። ብፍላይ ኣብ ናይ ስራሕ ዓለም ኣብ ግዜኻ ምርካብ ኣዝዩ ልዑል ዋጋ ይወሃቦ። ሓደ ሰብ ከረኽብካ እንተደልዩ፡ ሰብ ኣቐዲሙ ቆጸራ ይገብር። ብዘይ ገለ ቆጸራ ወይ ምሕባር ምብጻሕ ውን ከም ሕጊ ልሙድ/ቅቡል ኣይኮነን።

ተዘዋዋሪ ዝርርብ / ምምሕልላፍ ሓበሬታ

ኣብ ስዊስ ሰባት ዘይሰማምዎም ወይ ዘይምችኦም ነገራት ብተዘዋዋሪ ይገልጹ። ብዙሓት ሰባት ክዘራረቡ ከለዉ ምንቃፍ ብቀጥታ ኣየዘውትሩ ወይ ብሕቡእ ቃላት ከዊሎም ይገልጹ። ካብዚ ከኣ ሰባት ነቲ ነቐፊታ ክግንዘብዎን ክእረምሉን ትጽቢት ይገብሩ። እዚ ቀሊል ኣይኮነን ጽቡቕ ጀርመን ዘይትዛረብ እንተኮንካ፡ ክትርድኦ ውን የጸግም ኢዩ። ኣብዚ ውህደት ክሕሎ ኣለዎ፡ ኣብ ግጭት ዘለዎ ኩነታት ሓደ ቀጥታዊ ዝርርብ ይርእ። ንኣብነት ሓደ ሰብ እንተረቢቹ ፡ ካብ ጎረቤቱ ደብዳቤ ክመጽኦ ይኽእል። ሰብ እቲ ዝመሓላለፍ ሓበሬታ ምስዘይርድኦ ደጋጊሙ ክሓትት ይግባእ።

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hallo-baselland.ch/ti/good-to-know/what-makes-switzerland-tick